

מכון היצוא

התפתחויות ומגמות ביצוא הישראלי

דו"ח סיכום מוקדם לשנת 2017

נכתב על ידי היחידה הכלכלית
מכון היצוא הישראלי
דצמבר 2017

התפתחויות ומגמות ביצוא הישראלי

סיכום 2017 ביצוא - ממצאים מוקדמים

עיקרי ממצאי הדו"ח:

עלייה של כ-5% ביצוא הסחורות והשירותים בשנת 2017: הסתכם בלמעלה מ-100 מיליארד דולר;

- העלייה ביצוא בשנת 2017, בעיקר הודות להמשך הצמיחה המואצת ביצוא סקטור השירותים.
- יצוא שירותי ההייטק גדל בשיעור של כ-7%; לצד זאת נרשמה עלייה מרשימה גם ביצוא שירותי התיירות והתחבורה.
- יצוא הסחורות הציג עלייה קלה, לאחר שנתיים רצופות של ירידה והושפע בעיקר מהגידול ביצוא התרופות והכימיקלים. מנגד יצוא הרכיבים המשיך לרדת, אך צפוי להתאושש משמעותית בשנת 2018.
- התאוששות מרשימה ביצוא לאיחוד האירופי, יציבות ביצוא לארה"ב. ירידה ביצוא לאסיה בהשפעת הירידה ביצוא הרכיבים.

התחזית ל-2018; עלייה דולרית של כ-3% ביצוא שישתכם בכ-104 מיליארד דולר.

מסיכום ראשוני של נתוני היצוא הכולל לשנת 2017 שנערך על ידי אגף הכלכלה במכון היצוא, עולה כי היקף יצוא הסחורות והשירותים מישראל הסתכם בשנת 2017 בכ-100.5 מיליארד דולר, עלייה דולרית של כ-5% לעומת שנת 2016. סך יצוא הסחורות והשירותים ללא הזנק ויהלומים עלה בכ-6% לעומת אשתקד להיקף של כ-92 מיליארד דולר.

יצוא הסחורות (ללא התאמות ויצוא לרש"פ) הסתכם השנה בכ- 53 מיליארד דולר, עלייה דולרית קלה של כ- 1% לעומת שנת 2016.

יצוא הסחורות ללא יהלומים הסתכם בכ- 46 מיליארד דולר, עלייה של כ- 3% לעומת השנה שעברה.

הייצוא התעשייתי, המהווה כ-85% מסך יצוא הסחורות, עלה בכ-3% בהשוואה ל-2016 והסתכם בכ-45 מיליארד דולר.

יצוא היהלומים בשנת 2017 הסתכם בכ- 6.9 מיליארד דולר, ירידה של כ-7% לעומת 2016, (כ-13% מסך יצוא הסחורות).

היצוא החקלאי עלה בשיעור של כ-2% להיקף של כ-1.2 מיליארד דולר, (כ-2% מסך יצוא הסחורות).

יצוא השירותים הציג השנה עלייה של כ-10% וטיפס להיקף שיא של כ-44 מיליארד דולר.

יצוא ההיי-טק

על פי אומדני אגף כלכלה עולה כי בשנת 2017 עלה יצוא ההיי-טק הכולל מישראל (תעשייה ושירותים) בשיעור של כ-3% להיקף של כ-45 מיליארד דולר והוא מהווה כיום כ-45% מסך יצוא הסחורות והשירותים של ישראל. עלייה זו התקבלה הודות להמשך הגידול המהיר ביצוא שירותי ההיי-טק, זאת בהתאם למגמה הכללית הרווחת בשנים האחרונות.

לאחר ירידה של כ-11% שנרשמה אשתקד, יצוא ההיי-טק התעשייתי (ציוד ומוצרים) שמר במהלך 2017 על יציבות ועמד על היקף כולל של כ-22.5 מיליארד דולר. בהתאם למגמה שאפיינה את יצוא סקטור זה ב-2016, גם השנה הושפע היצוא רבות מהירידה החדה **ביצוא הרכיבים האלקטרוניים**, שנפל בסיכום 2017 בשיעור של כ-19% להיקף של כ-3.2 מיליארד דולר.

חשוב להדגיש כי מדובר בירידה הנובעת מאירוע טכני-לוגיסטי נקודתי אשר אינו מעיד על האטת היצוא והיצור בענף. ירידה זו נובעת בעיקרה משדרוג יכולות הייצור של מפעל אינטל בקרית-גת והרצת פס הייצור החדש. ע"פ הערכות החברה כבר בראשית 2018 יחל הייצור בפס החדש ולהערכתנו צפויה התאוששות משמעותית ביצוא הרכיבים במהלך שנה זו.

חרף הירידה החדה בענף הרכיבים, בסיכום כולל שמר יצוא ההיי-טק התעשייתי על יציבות, זאת בזכות הגידול ביצוא התרופות, כלי הטיס והציוד הרפואי. **יצוא התרופות** רשם בסיכום 2017 גידול יפה של כ-8% (הסתכם בכ-7.5 מיליארד דולר), **יצוא כלי הטיס** עלה בתקופה זו בשיעור של כ-10% (להיקף של כ-3 מיליארד דולר) **והיצוא בענף הציוד הרפואי** הסתכם השנה בעלייה של כ-8% (כ-1.5 מיליארד דולר).

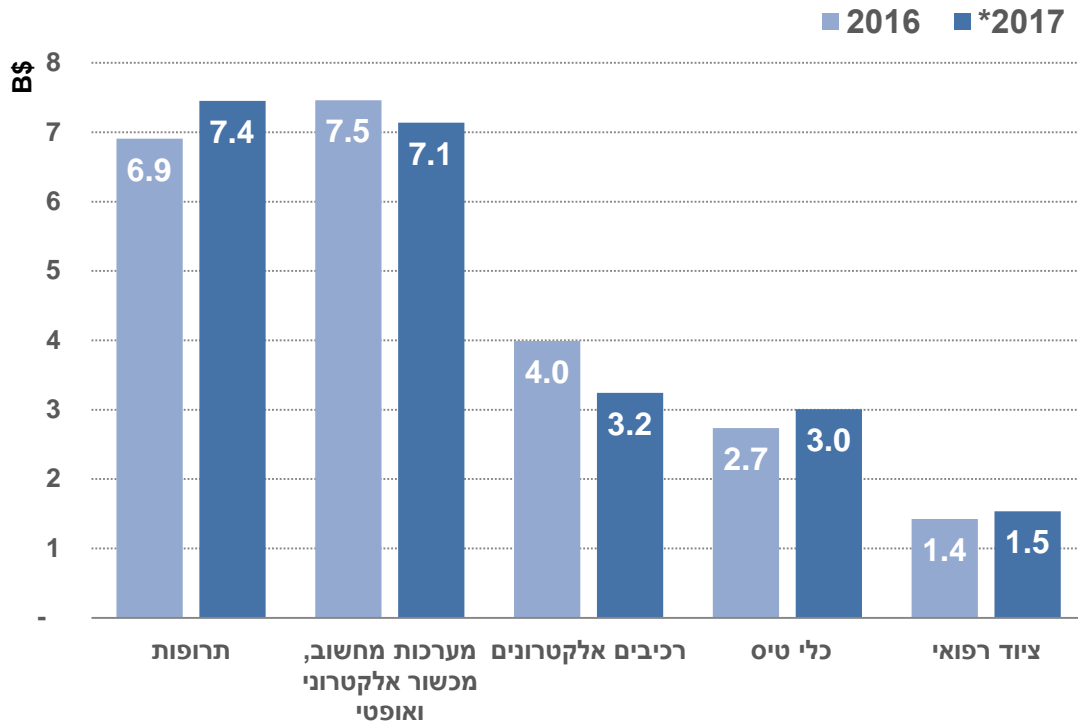
מכון היצוא

סך היצוא של שלושת הענפים הדומיננטיים ביצוא ההיי-טק - רכיבים, תרופות וכלי טיס - המאופיינים בריכוזיות גבוהה ובמיעוט חברות מייצאות, נותר בסיכום 2016 ללא שינוי והסתכם בהיקף של כ-13.5 מיליארד דולר. יחד עם זאת, אם בוחנים את יצוא ההיי-טק התעשייתי ללא הענפים הדומיננטיים והריכוזיים הללו, מתקבלת ירידה בפעילות היצוא.

סך היצוא בענפי הליבה של ההיי-טק התעשייתי - קרי 'מדד הליבה של יצוא ההיי-טק' - בהם קיימת ביזוריות גבוהה ומספר רב יותר של חברות מייצאות, הסתכם השנה בכ-8.7 מיליארד דולר ירידה של כ-2.5% לעומת היקפו אשתקד.

יצוא ענפי ההיי-טק התעשייתי | 2016/2017

בתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

(* 2017 – אומדני היחידה הכלכלית. עיבוד נתונים ואומדנים: מכון היצוא)

בתוך כך, נמשכת, כאמור, המגמה המואצת של הגידול ביצוא שירותי ההיי-טק מישראל, המהווים כיום את מנוע הצמיחה של סקטור ההיי-טק בפרט ושל היצוא הישראלי בכלל. על פי אומדני אגף כלכלה במכון היצוא, יצוא זה צמח השנה בשיעור של כ-7% להיקף שיא של כ-23 מיליארד דולר – בכך מהווה יצוא שירותי ההיי-טק לבדו למעלה ממחצית מיצוא השירותים וכמעט רבע מסך יצוא הסחורות והשירותים של ישראל.

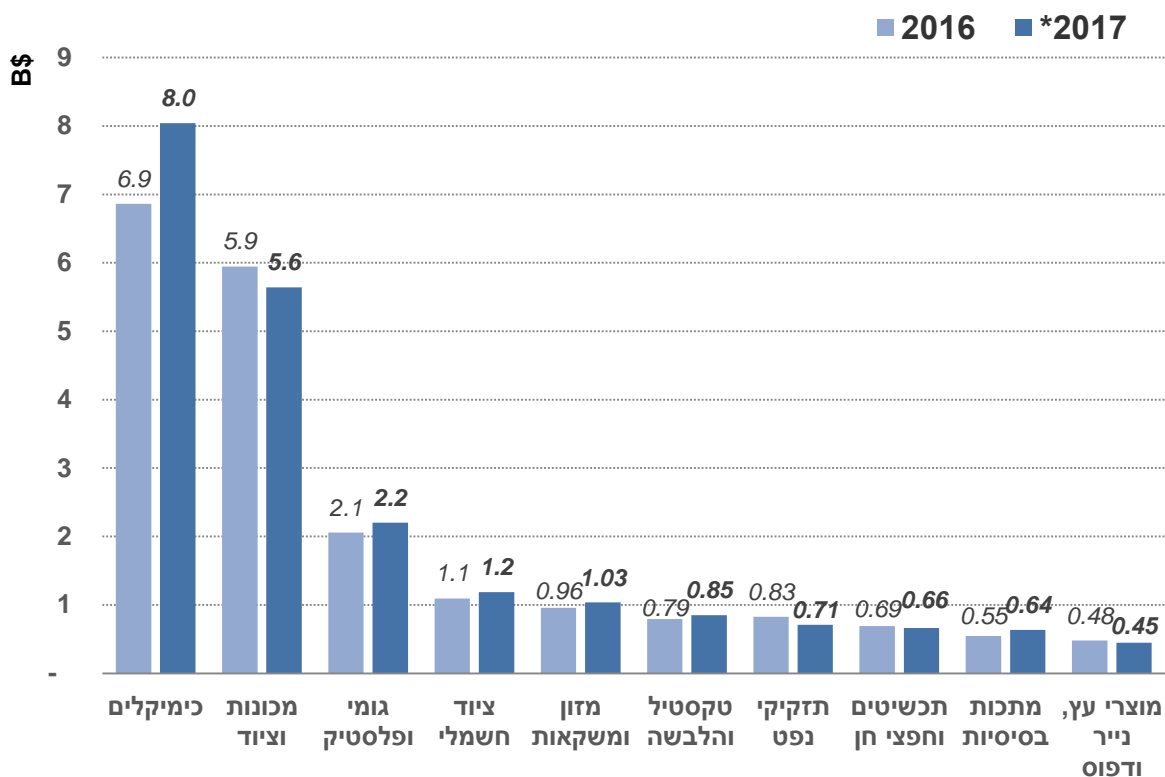
היצוא ביתר ענפי התעשייה

הייצוא ביתר ענפי התעשייה התאפיין במגמה כללית חיובית אשר אפיינה את רוב ענפי היצוא. מבין ענפי התעשייה העיקריים: יצוא הכימיקלים רשם גידול דו-ספרתי יפה של כ-17% ועלה להיקף כולל של כ-8 מיליארד דולר, יצוא ציוד ומוצרי גומי **ופלסטיק** עלה בכ-7% לכ-2.2 מיליארד דולר, יצוא **ציוד חשמלי**, אשר כולל בין השאר יצוא ציוד ומערכות בתחום האנרגיה החלופית, חשמל, ואלקטרוניקה, עלה השנה בשיעור של כ-8% וטיפס להיקף של כ-1.2 מיליארד דולר, יצוא **מזון ומשקאות** הסתכם השנה בכמיליארד דולר – עלייה של כ-8% לעומת היקפו אשתקד, יצוא **מוצרי טקסטיל** עלה בשיעור של כ-7% בהשוואה לשנה שעברה והסתכם בכ-850 מיליון דולר ויצוא **המתכות** עלה בסיכום שנתי בכ-16% להיקף של כ-640 מיליון דולר.

מנגד נרשמו ירידות ביצוא **מכונות וציוד** (כולל בין השאר יצוא מכונות בתחום הדפוס, הרובוטיקה, ההשקיה והמזון), אשר ירד בשיעור של כ-5% בהשוואה ל-2016 והסתכם בכ-5.6 מיליארד דולר, יצוא **תזקיית הנפט** ירד בכ-14% לכ-710 מיליון דולר, יצוא **תכשיטים ואבני חן** הסתכם בכ-660 מיליון דולר – ירידה של כ-4% לעומת אשתקד ויצוא **מוצרי נייר, עץ ודפוס** ירד בסיכום 2016 בשיעור של כ-7% להיקף של כ-450 מיליון דולר.

היצוא התעשייתי ע"פ ענפים | 2016/2017

נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

(*) 2017 – אומדני היחידה הכלכלית

עיבוד נתונים ואומדנים: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

היצוא ביתר ענפי השירותים

הייצוא ביתר ענפי השירותים התאפיין גם הוא במגמה חיובית. על פי אומדני היחידה הכלכלית, היצוא בענפי השירותים העסקיים, ללא ענפי ההיי-טק, צמח השנה בכ-10% והסתכם בכ-10 מיליארד דולר. מגמת ההתאוששות של יצוא שירותי התיירות מתחזקת. במהלך 2017 רשם יצוא התיירות גידול של כ-14% להיקף כולל של כ-6.5 מיליארד דולר. בניגוד לשנים קודמות ובהתאם למגמת השיפור בצמיחת הסחר העולמי, עלה יצוא שירותי התחבורה השנה וזאת לאחר 4 שנים רצופות של ירידות. סך היצוא בענף זה עלה ב-2017 בשיעור של כ-15% להיקף של כ-4.1 מיליארד דולר.

יצוא על פי אזורי סחר

היצוא בשנת 2017 על פי התפלגות לאזורים/יצוא סחורות, ללא יהלומים וללא התאמות

ניתוח מגמות היצוא על פי אזורי סחר מעיד על התאוששות וגידול בהיקף הסחורות המיוצאות מישראל לרוב האזורים וזאת בהתאם למגמה הכללית שנרשמה ביצוא במהלך 2017. יש לזכור כי התפתחות היצוא לפי אזורים גיאוגרפיים קשורה קשר הדוק להתפתחות היצוא ברמה הענפית. כך, למשל, המגמה החיובית שנרשמה השנה ביצוא הכימיקלים והתרופות השפיעה באופן משמעותי על היצוא לאזורי הביקוש ובמיוחד לאיחוד האירופי - שהוא יעד יצוא מרכזי לענף זה. במקביל הנפילה החדה ביצוא הרכיבים האלקטרוניים מישראל גרמה לירידה בהיקף היצוא לאסיה, בהשוואה להיקפו אשתקד.

האיחוד האירופי

בסיכום 2017 רשם היצוא למדינות האיחוד גידול מרשים של כ-20% בהשוואה לאשתקד ועלה להיקף של כ-16 מיליארד דולר - כ-35% מסך הסחורות¹ שיוצאו מישראל השנה.

העלייה ביצוא לאיחוד השנה התקבלה לאחר שנתיים רצופות של ירידות ולאחר שבסוף 2016 ירד לרמתו הנמוכה ביותר מזה 6 שנים. בניתוח ע"פ ענפים עולה כי יצוא התרופות, ענף יצוא דומיננטי המהווה כרבע מסך הסחורות המיוצאות לאיחוד, תרם רבות לגידול הדו-ספרתי ביצוא לאזור - אולם גם בנטרולו התקבל גידול משמעותי וזאת בהובלת ענפי הכימיקלים וכלי הטיס.

מבין המדינות הבולטות ניתן לציין את היצוא לבריטניה - יעד היצוא הגדול ביותר באירופה והשני בגודלו בעולם - אשר גדל באופן חד השנה (כ-35%) ואף את היצוא לצרפת שרשם גם הוא עלייה חדה של כ-35%. עליות בולטות נוספות התקבלו גם ביצוא להולנד, גרמניה, בלגיה וקפריסין.

¹ ללא יהלומים

ארה"ב

לאחר 3 שנים רצופות של עליות ביצוא לארה"ב, אשר רשם בסיכום 2016 שיא של 6 שנים שמר היצוא על היקף דומה לזה שהתקבל אשתקד והוא הסתכם ב-2017 בכ- 11.5 מיליארד דולר - כ- 25% מסך יצוא הסחורות של ישראל². הגידול ביצוא לארה"ב נרשם במגוון ענפים ובהובלת ענפי האלקטרוניקה, הטלקום והציוד הרפואי, כאשר מנגד נרשמה ירידה חדה ביצוא התרופות למדינה.

אסיה

היצוא לאסיה הסתכם בשנת 2017 בכ-8.5 מיליארד דולר, ירידה של כ- 15% לעומת שנת 2016. בדומה לשנה שעברה, כך גם השנה, הושפע היצוא מהותית מהקיטון החד ביצוא הרכיבים האלקטרוניים (מסיבות שהוזכרו לעיל), ענף דומיננטי ביותר המהווה כרבע מסך הסחורות המיוצאות ליבשת. בנטרול השפעה זו שמר היצוא על יציבות בהשוואה לאשתקד. יחד עם הגידול הצפוי ביצוא הרכיבים ב-2018, צפוי היצוא לאסיה להתאושש בהתאמה. סך היצוא לאסיה היווה השנה יעד לכ- 18% מסך הסחורות המיוצאות מישראל.

היצוא לסין שמר על יציבות השנה, כך שלאור הירידה ביצוא הכולל ליבשת, משקלה של סין עלה והוא עומד נכון להיום על למעלה משליש מסך הסחורות המיוצאות מישראל לאסיה. עליות בולטות נוספות התקבלו גם ביצוא **לדרום-קוריאה, יפן וסינגפור.** מנגד נרשמה ירידה דו-ספרתית ביצוא **להודו**, כשגם למדינות **וייטנאם ומלזיה** התקבלו ירידות מהותיות בהיקפי היצוא (מוסבר כמעט כולו בירידה ביצוא הרכיבים).

אמריקה הלטינית

היצוא למדינות אמריקה הלטינית, הסתכם בכ- 1.9 מיליארד דולר, עלייה בשיעור של כ-3% (כ-4% מסך היצוא). היצוא ליבשת הושפע בעיקר מהתאוששות היצוא **לברזיל** אשר עלה בהתאם להערכותינו בשיעור של כ-15% - זאת לאחר מספר שנים של התכווצות בהיקפי היצוא. עליה יפה נוספת נרשמה גם ביצוא **לארגנטינה**, שגדל בשיעור של כ-30% בהשוואה להיקפו אשתקד. מנגד נרשמו ירידות ביצוא **למקסיקו** (כ-7%) **ולצ'ילה** (ירידה של כ-20%).

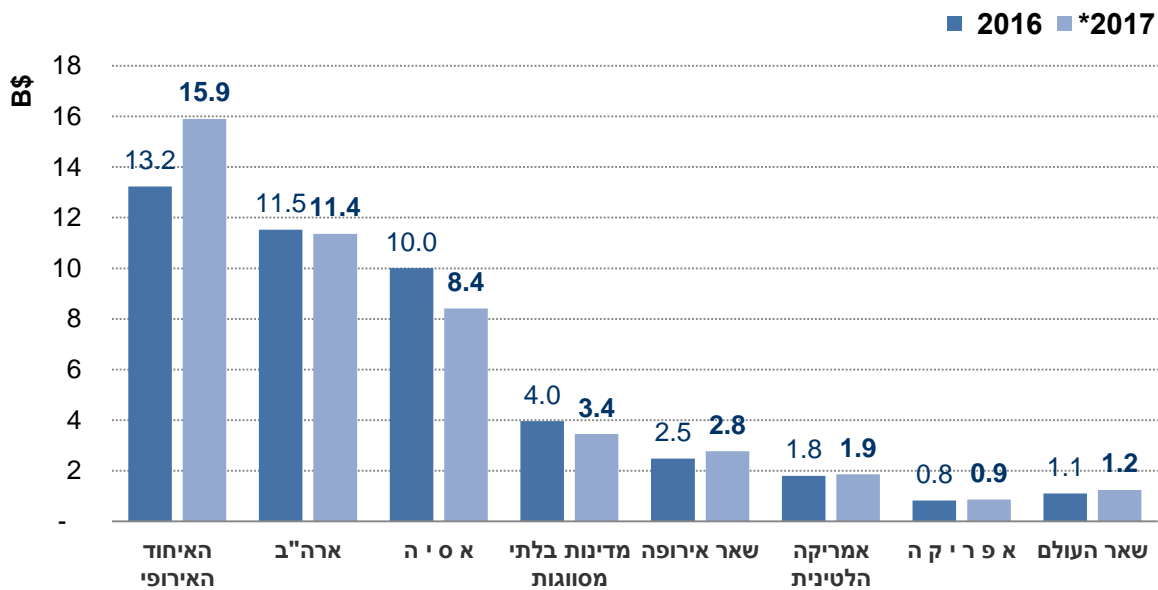
אפריקה

בשנת 2016 רשם היצוא ליבשת אפריקה ירידה חדה של כ-23%, זאת בהמשך לירידה של כ-22% שהתקלה שנה קודם לכן (2015). במהלך 2017 חלה התאוששות מסוימת ביצוא ליבשת שגדל בשיעור של 4% והסתכם להיקף של כ-860 מיליון דולר, כ-2% מסך היצוא של ישראל.

² חשוב לזכור כי מדובר ביצוא הסחורות בלבד. אם כוללים בחישוב גם את יצוא השירותים עולה משמעותית משקלה של ארה"ב ביצוא של ישראל.

היקפי היצוא ע"פ אזורי סחר | 2016/2017

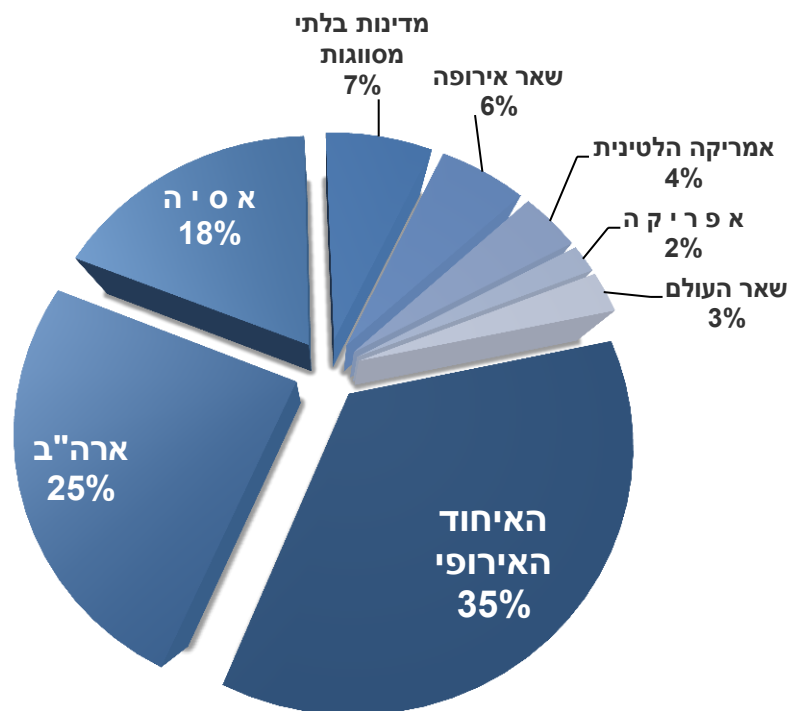
נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

(*) – אומדני היחידה הכלכלית
עיבוד נתונים ואומדנים: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

התפלגות היצוא ע"פ אזורי סחר | 2017

נתונים מקוריים, ב-%.

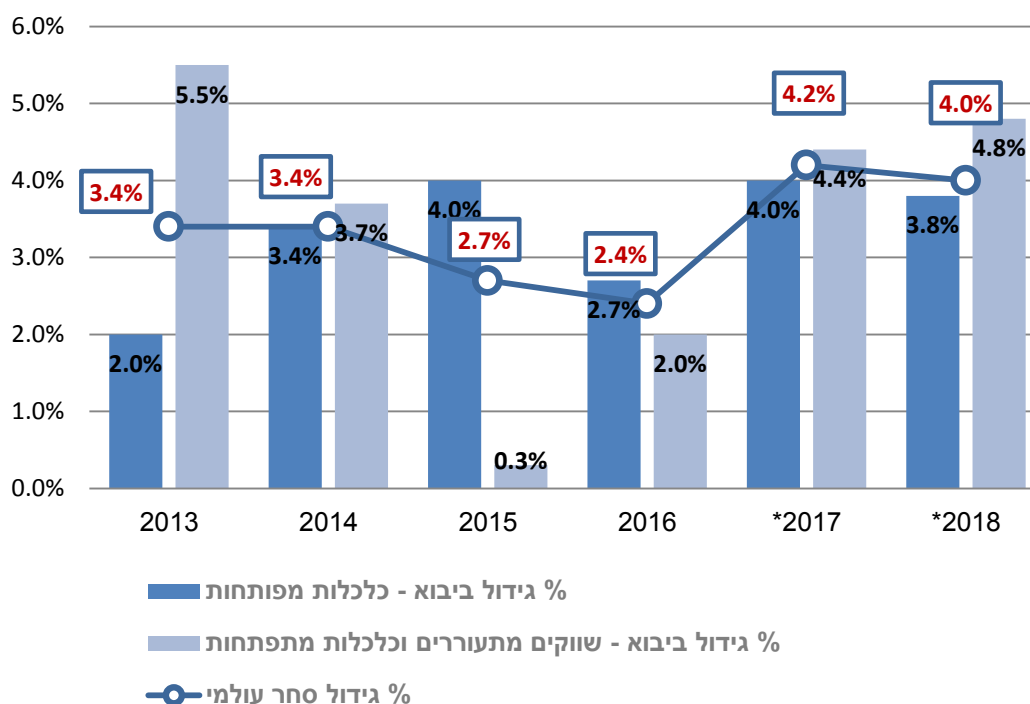

(*) – אומדני היחידה הכלכלית. עיבוד נתונים ואומדנים: מכון היצוא

תחזית היצוא לשנת 2018

בשנה החולפת (2017) חלה התאוששות משמעותית בהיקפי הסחר הגלובלי, אשר התאפיין בשנים האחרונות בדשדוש מתמשך. בשנה זו זינק הסחר משיעור שפל של כ-2.4% בלבד לגידול של כ-4.2%. מגמה זו צפויה להימשך גם בשנת 2018: כך למשל צופה קרן המטבע הבינלאומית כי צמיחת הסחר העולמי תסתכם בשנה הקרובה בכ-4% (ואף העלתה את תחזית הצמיחה לשנה זו מהתחזית הקודמת שעמדה על 3.9%). עיקר הגידול צפוי בזכות המשך התאוששות הביקושים של המדינות המתפתחות כאשר במקביל צפוי גידול גם בהיקפי היבוא של המדינות המפותחות, אולם בשיעור מתון מעט לעומת זה שנרשם ב-2017.

צמיחת הסחר העולמי סחורות ושירותים

מקור: קרן המטבע הבינלאומית, World Economic Outlook - April 2017

כאמור, היבוא של **השווקים המפותחים** המהווים יעד ללמעלה מ-60% מסך היצוא הישראלי, הציג מגמת צמיחה מרשימה בשנים 2013-2015 אולם ב-2016 נפל לקצב גידול של 2.7% וב-2017 התאושש לקצב גידול של כ-4%. **בשנה הנוכחית צופה הקרן קצב גידול דומה בביקושים אשר צפויים לעמוד על כ-3.8%.**

מכון היצוא

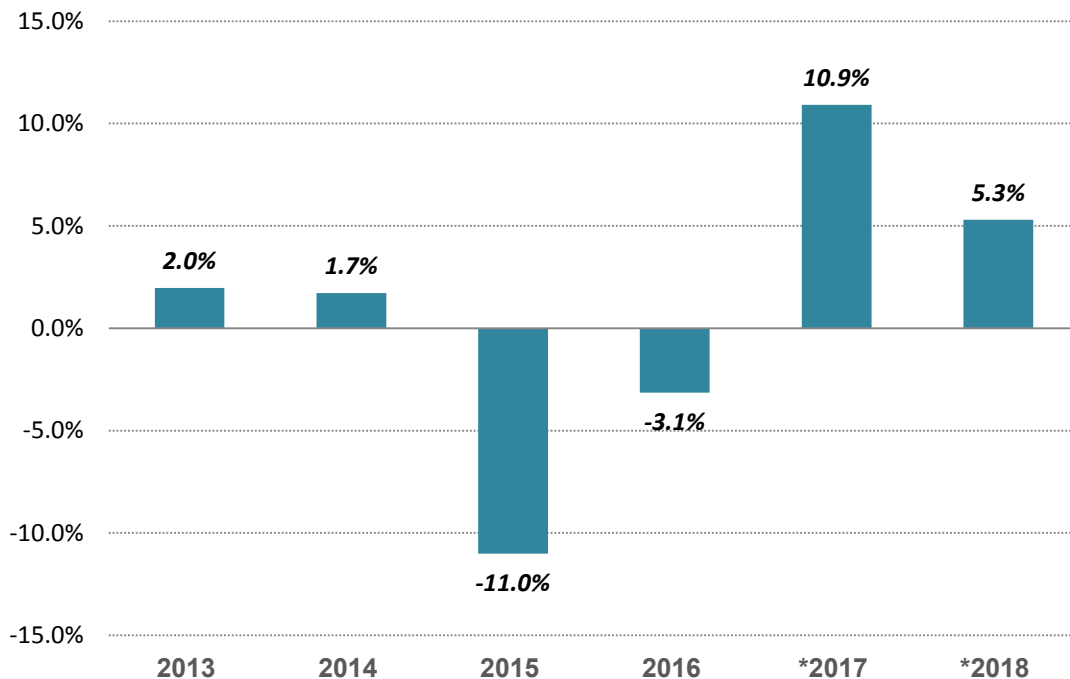
שיעור הגידול בהיקפי היבוא של **השווקים המתפתחים** התכווץ משנה לשנה והגיע לשפל עם גידול אפסי של 0.3% בלבד ב-2015. בשנים 2016 ו-2017 נרשמה התאוששות ועלייה לקצב גידול של 2% ושל 4.4% בהתאמה. **התחזיות לשנת 2018 אופטימיות וצופות שיפור נוסף לקצב גידול של כ-4.8% בהיקפי היבוא של כלכלות אלו, המהוות יעד ללמעלה משליש מהיצוא של ישראל.**

תחזיות דומות החוזות המשך התאוששות בהיקף הסחר הגלובלי עולות גם מנתוני הבנק העולמי, ה-WTO וה-EIU.

אומדן מודל הגידול ביצוא משקלל ע"ב תחזיות גופי מחקר מובילים את השינוי הצפוי בהיקפי היבוא של מדינות היעד העיקריות של השוק הישראלי. שקלול זה מהווה אומדן מהימן לכיוון בו נע ובו צפוי לנוע יצוא הסחורות בעתיד הקרוב. ממודל זה ניתן לראות בבירור את ההאטה החדה שחלה בשנים האחרונות ביבוא הכולל המשוקלל של מדינות אלו, ובהתאמה את הקיפאון ביצוא הסחורות בשנים האחרונות וההחרפה שחלה ב-2015. בשנת 2016 הצביע המודל על ירידה מתונה יותר וב-2017 את הגידול בהיקפי הביקושים ליבוא, אשר עולים בהתאמה עם הגידול בסחר העולמי הכללי. בשנה הבאה צופה המודל את המשך מגמת הגידול בביקושים, אולם בשיעור מעט מתון יותר.

מגמות ביצוא הישראלי | היבוא המשוקלל של יעדי היצוא העיקריים

נתונים מקוריים, כ-%.

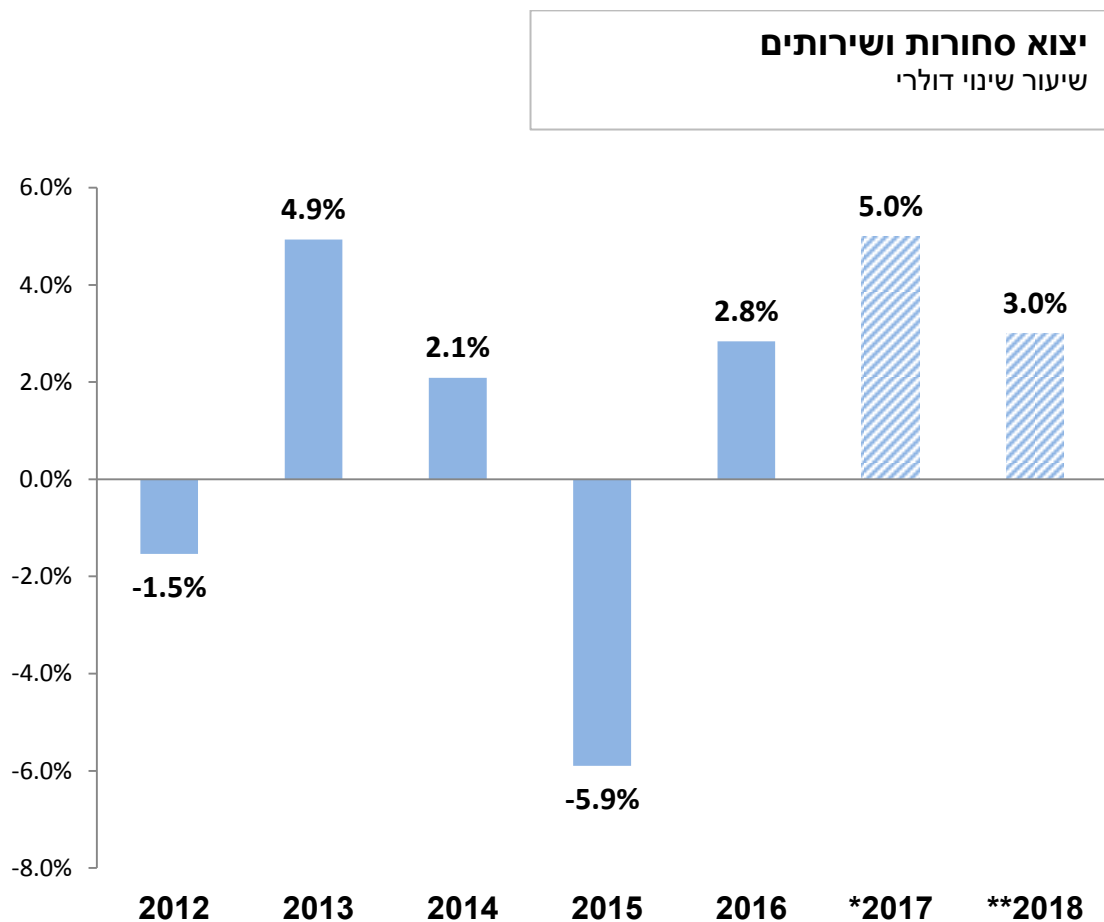
ניתוח ועיבוד: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

בנוגע ליצוא השירותים אנו מעריכים כי הצמיחה בשנת 2018 תתמתן מעט יחסית לגידול שראינו ב-2017, אולם הגידול בסקטור זה עדיין יהיה גבוה מגידול הסחר העולמי.

בשקלול יצוא הסחורות והשירותים אנו צופים כי סך היצוא יצמח בשנת 2018 בשיעור דולרי של כ-3% - מה שיביא אותו להיקף כולל של כ-104 מיליארד דולר.

תחזית הגידול ביצוא הישראלי 2017 - יצוא סחורות ושירותים

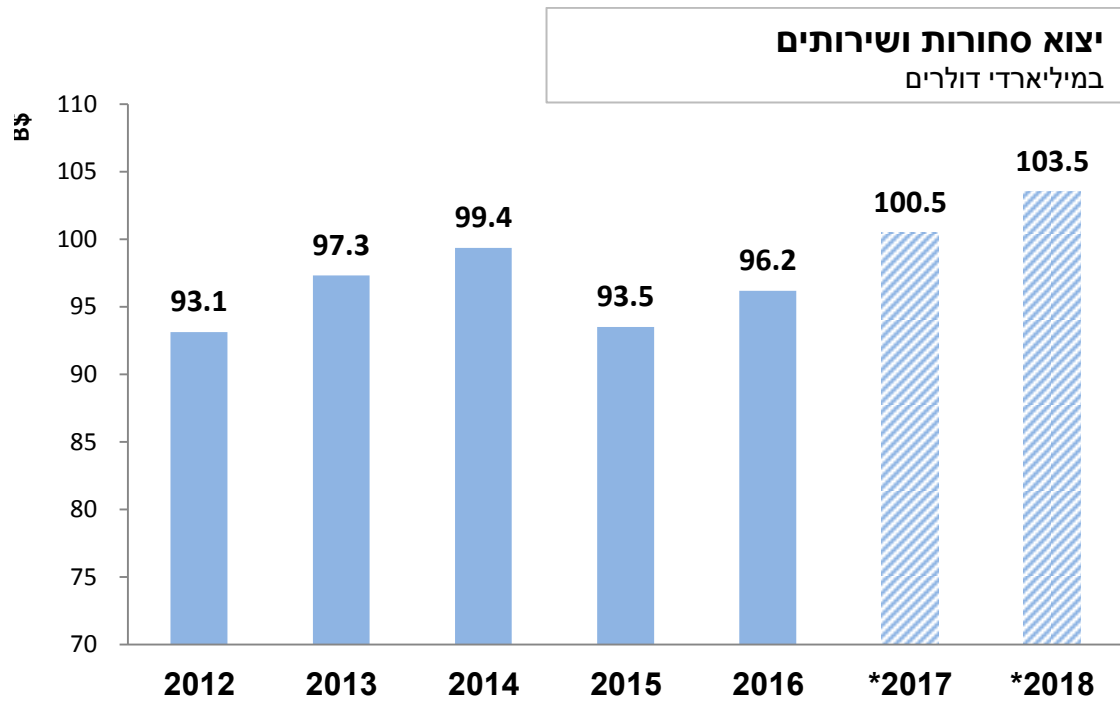
במונחים דולריים

* 2017 – אומדנים 2018** – תחזית | היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

תחזית הגידול ביצוא הישראלי 2017 - יצוא סחורות ושירותים

במונחים דולריים

* 2017 – אומדנים **2018 – תחזית | היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

מכון היצוא

המכון הישראלי ליצוא
ולשיתוף פעולה בין-לאומי

לפרטים נוספים:

איתי זהוראי, מנהל היחידה הכלכלית, מכון הייצוא הישראלי,

טל': 03-5142803, דוא"ל: itayz@export.gov.il

שאולי כצנלסון, סמנכ"ל כלכלה ושירותים מקצועיים, מכון הייצוא הישראלי,

טל': 03-5142961, דוא"ל: shauli@export.gov.il